

ALÞINGISTÍÐINDI

1941

FIMMTUGASTA OG ÁTTUNDA LÖGGJAFARÞING

B

UMRÆÐUR

UM

SAMÞYKKT LAGAFRUMVÖRP

MEÐ

AÐALEFNISYFIRLITI

REYKJAVÍK
RÍKISPRENTSMÍÐJAN GUTENBERG
1943

Skrifstofustjóri þingsins hefur annast útgáfu Alþingistiðindanna.

Skammstafanir.

A = A-deild Alþt. = þingskjölin.

afgr. = afgreitt.

allshn. = allsherjarnefnd.

Alþ. = Alþingi.

Alþfl. = Alþýðuflokkur.

alþm. = alþingismaður.

Alþt. = Alþingistiðindi.

ath. = athugasemd.

atkv. = atkvæði.

atkvgr. = atkvæðagreiðsla.

atvmrh. = atvinnumálaráðherra.

atvmrn. = atvinnumálaráðuneytið.

B = B-deild Alþt. = umræður um samþykkt lagafrumvörp.

brbl. = bráðabirgðalög.

breyt. = breyting.

brtt. = breytingartillaga.

Bændafll. = Bændaflokkur.

C = C-deild Alþt. = umræður um fallin lagafrumvörp og óútrædd.

D = D-deild Alþt. = umræður um þingsályktunartillögur og fyrirspurnir.

d. = deild.

dm. = deildarmaður.

dómsmrh. = dómsmálaráðherra.

dómsmrn. = dómsmálaráðuneytið.

Ed. = efri deild.

e. hlj. = einu hljóði.

félmrh. = félagsmálaráðherra.

félmrn. = félagsmálaráðuneytið.

fjhn. = fjárhagsnefnd.

fjmrh. = fjármálaráðherra.

fjmrn. = fjármálaráðuneytið.

fjvn. = fjárveitinganefnd.

flm. = flutningsmaður.

form. = formaður.

forsrh. = forsætisráðherra.

Framsfl. = Framsóknarflokkur.

frsm. = framsögumaður.

frv. eða frumv. = frumvarp.

frvgr. = frumvarpsgrein.

fskj. = fylgiskjal.

fsp. = fyrirspurn.

gr. = grein.

grg. = greinargerð.

hl. = hluti.

hv. eða háttv. = háttvirtur.

hæstv. = hæstvirtur.

l. = lög.

lagafrv. = lagafrumvarp.

landbn. = landbúnaðarnefnd.

landbrh. = landbúnaðarráðherra.

landsk. = landskjörinn.

málsgr. eða mgr. = málsgrein.

másl. = málsliður.

meðnm. = meðnefndarmaður.

menntmn. = menntamálanefnd.

mþn. = millipinganefnd.

n. = nefnd (með þingskjalsnúmeri = nefndarálit (n. 123)).

nál. = nefndarálit.

Nd. = neðri deild.

nm. = nefndarmaður.

ráðh. = ráðherra.

rn. = ráðuneyti.

rökst. = rökstudd.

samgm. = samgöngumál.

samgmn. = samgöngumálanefnd.

samv. = samvinnunefnd.

samþ. = samþykkt.

samþm. = samþingismaður.

shlj. = samhljóða.

Sjálfstfl. = Sjálfstæðisflokkur.

sjútv. = sjávarútvegsefnd.

skrif. = skrifari.

Sósfl. = Sameiningarflokkur alþýðu, Sósíalísta-flokkurinn.

stafll. = stafliður.

stj. = stjórn.

stjfrv. = stjórnarfrumvarp.

stjskr. = stjórnarskrá.

stjskrfrv. = stjórnarskrárfrumvarp.

stjskrn. = stjórnarskrárnefnd.

Sþ. = sameinað þing.

till. = tillaga.

tillgr. = tillögugrein.

tölul. = töluliður.

umr. = umræða.

vatill. = viðaukatillaga.

viðskmrh. = viðskiptamálaráðherra.

viðskmrn. = viðskiptamálaráðuneytið.

þ. = þing.

þál. = þingsályktun.

þáltill. = þingsályktunartillaga.

þingd. eða þd. = þingdeild.

þingdm. eða þdm. = þingdeildarmaður.

þingnfrv. eða þnfrv. = þingmannafrumvarp.

þm. = þingmaður.

þm. A.-Húnv. = þingmaður Austur-Húnavatninga

þm. Ak. = þingmaður Akureyringa.

þm. A.-Sk. = þingmaður Austur-Skaftfellínga.

þm. Árn. = þingmaður Árnesínga.

þm. Barð. = þingmaður Barðstrendínga.

þm. Borgf. = þingmaður Borgfirðínga.

- þm. Dal. = þingmaður Dalamanna.
 þm. Eyf. = þingmaður Eyfirðinga.
 þm. G.-K. = þingmaður Gullbringu- og Kjósarsýslu.
 þm. Hafnf. = þingmaður Hafnarfjarðarkaupstaðar.
 þm. Ísaf. = þingmaður Ísafjarðarkaupstaðar.
 þm. Mýr. = þingmaður Mýramanna.
 þm. N.-Ísf. = þingmaður Norður-Ísfirðinga.
 þm. N.-M. = þingmaður Norðmýlinga.
 þm. N.-Þ. = þingmaður Norður-Þingeyinga.
 þm. Rang. = þingmaður Rangæinga.
 þm. Reykv. = þingmaður Reykvíkinga.
 þm. Seyðf. = þingmaður Seyðfirðinga.
 þm. Skagf. = þingmaður Skagfirðinga.
 þm. S.-M. = þingmaður Sunnmýlinga.
 þm. Snæf. = þingmaður Snæfellinga.
 þm. Str. = þingmaður Strandamanna.
 þm. S.-Þ. = þingmaður Suður-Þingeyinga.
 þm. Vestm. = þingmaður Vestmannaeyinga.
 þm. V.-Húnv. = þingmaður Vestur-Húnvetninga.
 þm. V.-Ísf. = þingmaður Vestur-Ísfirðinga.
 þm. V.-Sk. = þingmaður Vestur-Skaftfellinga.
 þskj. = þingskjal.
-
- ÁÁ = Ásgeir Ásgeirsson, þm. V.-Ísf.
 ÁJ = Árni Jónsson, 9. landsk. þm.
 BÁ = Bjarni Ásgeirsson, þm. Mýr.
 BJ = Bergur Jónsson, þm. Barð.
 BjB = Bjarni Bjarnason, 2. þm. Árn.
 BrB = Brynjólfur Bjarnason, 1. landsk. þm.
 BSn = Bjarni Snæbjörnsson, þm. Hafnf.
 BSt = Bernharð Stefánsson, 1. þm. Eyf.
 EÁrna = Einar Árnason, 2. þm. Eyf.
 EE = Eiríkur Einarsson, 8. landsk. þm.
 EmJ = Emil Jónsson, 6. landsk. þm.
- EOI = Einar Olgeirsson, 4. þm. Reykv.
 ErlÞ = Erlendur Þorsteinsson, 10. landsk. þm.
 EystJ = Eysteinn Jónsson, 1. þm. S.-M.
 FJ = Finnur Jónsson, þm. Ísaf.
 GG = Gísli Guðmundsson, þm. N.-Þ.
 GSV = Gísli Sveinsson, þm. V.-Sk.
 GP = Garðar Þorsteinsson, 7. landsk. þm.
 HelgJ = Helgi Jónasson, 2. þm. Rang.
 HermJ = Hermann Jónasson, þm. Str.
 HG = Haraldur Guðmundsson, þm. Seyðf.
 HV = Héðinn Valdimarsson, 3. þm. Reykv.
 IngP = Ingvar Pálmason, 2. þm. S.-M.
 ÍslH = Ísleifur Högnason, 4. landsk. þm.
 JakM = Jakob Möller, 2. þm. Reykv.
 JGM = Jóhann G. Möller, 6. þm. Reykv.
 JÍv = Jón Ívarsson, þm. A.-Sk.
 JJ = Jónas Jónsson, þm. S.-Þ.
 JÍós = Jóhann Jósefsson, þm. Vestm.
 JPálm = Jón Pálmason, þm. A.-Húnv.
 JörB = Jörundur Brynjólfsson, 1. þm. Árn.
 MG = Magnús Gíslason, 11. landsk. þm.
 MJ = Magnús Jónsson, 1. þm. Reykv.
 ÓTh = Ólafur Thors, þm. G.-K.
 PHann = Pálmi Hannesson, 1. þm. Skagf.
 PHerm = Páll Hermannsson, 2. þm. N.-M.
 PO = Pétur Ottesen, þm. Borgf.
 PZ = Páll Zóphóníasson, 1. þm. N.-M.
 SÁÓ = Sigurjón Á. Ólafsson, 2. landsk. þm.
 SEH = Sigurður E. Hlíðar, þm. Ak.
 SK = Sigurður Kristjánsson, 5. þm. Reykv.
 SkG = Skúli Guðmundsson, þm. V.-Húnv.
 StgrSt = Steingrímur Steinþórsson, 2. þm. Skagf.
 StSt = Stefán Stefánsson, 3. landsk. þm.
 SvBH = Sveinbjörn Högnason, 1. þm. Rang.
 ÞBr = Þorsteinn Briem, þm. Dal.
 ÞP = Þorsteinn Þorsteinsson, 5. landsk. þm.

Skammstafanir þessar tákna og orðin í fleirtölu og í öllum beygingarföllum.

Yfirlit um Alþingistíðindi 1941.

(58. löggjafarþing).

I.

Aðalefnisyfirlit um þingskjöl (A) og umræður (B, C og D).*

Aðflutningsgjöld, sbr. Tollar.
Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl., athugasemdir utan dagskrár, B. 150—153.

Afsalsbréf fyrir fasteignum, sjá Stimpilgjald.
Akranes, sjá: Gagnfræðaskólar, Vatnalög. — Sbr. og Kaupstaðir.

Allsherjarnefnd, í Sp. A. 65, kosning B. 8, 9—10; í Ed. A. 67, kosning B. 12—13, 14; í Nd. A. 69, kosning B. 16, 18.

Alþingi:

Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl., athugasemdir utan dagskrár, B. 150—153.

Alþingisreikningur 1941 D. 66—68.

Alþingissjóður, reikningur 1941, D. 72.

Embættismannakosningar, í Sp. B. 7—8; í Ed. B. 11—12; í Nd. B. 16.

Erindaskrá A. 70—71.

Fastanefndir, í Sp. A. 65—66, kosning B. 8—10; í Ed. A. 66—67, kosning B. 12—14; í Nd. A. 67—69, kosning B. 16—18.

Lausnarbeiðni ríkisstjórnarinnar og stjórnarmyndun af nýju B. 139—146.

Málaskrá A. III—VIII.

Minning látinna manna B. 154—155.

Nefndaskipun A. 65—69. — Sbr. og Fastanefndir.

Ríkisstjórabréf B. 6—7, 160.

Starfslok deilda B. 157—158.

Starfsmenn þingsins B. 156.

Sætaskipun, í Ed. B. 12; í Nd. B. 16.

Umkvörtun þingmanns (ÍslH) út af kvaðningu til þingsetu B. 149—150.

Vinnunefndir A. 69.

Þingfararkaupsnafnd A. 66, kosning B. 156.

Þinglausnir B. 158—160.

Þingmaður (TT) leggur niður þingmennsku B. 153—154.

Þingmannatal, í Sp. B. 5—6; í Ed. B. 11; í Nd. B. 15.

Þingsetning, í Sp. B. 5—10; í Ed. B. 11—14; í Nd. B. 15—18. — Sbr. og Trúnaðarbrof.

Alþingisreikningur, sjá Alþingi.

Alþingissjóður, reikningur 1941, D. 72.

Ábyrgð rekstrarláns fyrir Landsbankann, þmfrv. um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að ábyrgjast rekstrarlán fyrir Landsbanka Íslands. (Frá fjhn. Ed.). Ed.: 51; Nd.: 64 lög (= 51). — B. 74—76.

Ábyrgð ríkissjóðs, sjá: Ábyrgð rekstrarláns, Lántaka fyrir sildarverksmiðjur.

Áfengi, sjá: Áfengisverzlani, Dýrtíðarráðstafanir 2.

Áfengistollur, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Áfengisverzlani ríkisins og vinsöluleyfi veitingahúsa, till. til þál. um lokun áfengisverzlana ríkisins og afnám vinsöluleyfis veitingahúsa. (Flm.: IngP, PHann). A. þskj. Sp.: 54, 63. — Ekki útrædd. — D. 64.

Bankamál, sjá: Ábyrgð rekstrarláns, Gjaldveyrilverzlun. — Sbr. og Krónuseðlar, Lántaka fyrir sildarverksmiðjur, Skyldusparnaður.

Bolungavík, sjá Vatnalög.

Borgarnes, sjá Vatnalög.

Bókaútgáfa, sjá Rithöfundaréttur.

Brauðgerðarhús, gjald af skömmunarförum til, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Bráðabirgðalög, sjá: Fiskveiðar í landhelgi, Húsaleiga, Vátryggingarfélög.

Búfjársjúkdómar, sjá Lambaupveldi.

Dýrtíðarráðstafanir:

1. Þmfrv. um ráðstafanir gegn dýrtíðinni. (Flm.: EystJ). A. þskj. Nd.: 9, n. 18 (1. minni hl.), n. 19 (2. minni hl.), n. 20 (3. minni hl.). — Nefnd: Fjárhagsnefnd. — Fellt. — C. 1—158.
2. Þmfrv. um breyt. á og viðauka við l. nr. 98 9. júlí 1941, um heimild fyrir ríkisstjórnina til ráðstafana og tekjuöflunar vegna dýrtíðar og erfiðleika atvinnuveganna. (Flm.: HG, FJ, EmJ). A. þskj. Nd.: 14. — Nefnd: Fjárhagsnefnd. — Ekki útrætt. — C. 159—164. — (Fskj., prentuð með frv.: Áætlanir um 1) farngjalda- og tollalækkun, 2) verðlækkun á skömmunarförum, 3) lækkun vísitölunnar, 4) tekjur dýrtíðarsjóðs A. 23—25). — Sbr. og Framkvæmdasjóður, Skyldusparnaður, Vinnuafll.

Dánarminningar, sjá Alþingi.

Dýrtíðarsjóður, sjá Dýrtíðarráðstafanir.

Eignarnám, sjá Húsaleiga (þskj. 47).

Eignarskattur, sjá Tekjuskattur.

Einkaréttur ríkisins til útgáfu fornrita, sjá Rithöfundaréttur.

* Tölutilvitnanir í A-deild tákna blaðsíðutöl, nema annars (þskj.) sé við getið, en í B-, C- og D-deildir dálkatöl.

Embætti, embættis- og sýslunarmenn, sjá: Dýrtíðarráðstafanir, Útsvör.

Embættismannakosningar í þinginu, sjá Alþingi. Erindaskrá, sjá Alþingi.

Eyðing tundurdufla, till. til þál. um auknar ráðstafanir til eyðingar á tundurduflum við strendur landsins. (Flm.: JFós, IngP, SÁÓ). A. þskj. Sp.: 1, 2, 8, n. 21, 40 þál. — Nefnd: Fjárveitinganefnd. — D. 1—7.

Farmgjöld, sjá Dýrtíðarráðstafanir.

Pastanefndir, sjá Alþingi.

Fasteignasala, sjá Stimpilgjald.

Fiskiveiðar, sjá Dýrtíðarráðstafanir, Eyðing tundurdufla, Fiskiveiðar í landhelgi, Fisksölu-samningurinn, Framkvæmdasjóður, Lántaka fyrir sildarverksmiðjur, Tekjuskattur, Vátryggingarfélag, Vinnuafll. — Sbr. og Trúnaðarbrott.

Fisksölusamningurinn við Breta, till. til þál. (Flm.: FJ). A. þskj. Nd.: 6. — Felld. — D. 23—26. — Sbr. og Fyrirspurnir, Trúnaðarbrott.

Fiskveiðar í landhelgi, stjfrv. um breyt. á l. nr. 4 4. maí 1925. A. þskj. Nd.: 4. — Nefnd: Sjávarútvegsnefnd. — Ekki útrætt. — C. 159. — (Fskj., prentað með frv.: Bráðabirgðalög A. 3).

Fjárhagsnefnd, í Ed. A. 66, kosning B. 12—13, 14, í Nd. A. 68, kosning B. 16—17, 18.

Fjárpestir, sjá Lambaupveldi.

Fjárveitinganefnd A. 65, kosning B. 8, 10.

Flutningsgjöld, sbr. Farmgjöld.

Fornritaútgáfan, sjá Rithöfundaréttur.

Forsetakosningar, sjá Alþingi (Embættismannakosningar).

Framkvæmdasjóður ríkisins, þmfrv. (Flm.: StgrSt, EystJ, JFv, SkG, SvBH). A. þskj. Nd.: 15. — Nefnd: Fjárhagsnefnd. — Ekki útrætt. — C. 164—165.

Fyrirspurnir um stjórnarframkvæmdir o. fl. B. 147—150.

Gagnfræðaskólar, þmfrv. um breyt. á l. nr. 48 1930. (Frá menntm. Nd.). A. þskj. Nd.: 36; Ed.: 65 lög (= 36). — B. 76—78.

Garnaveiki í sauðfé, sjá Lambaupveldi.

Gjald af innlendum tollvörutegundum, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Gjaldeyrisverzlun o. fl.:

1. Þmfrv. um afnám l. nr. 82 1941. (Flm.: SK). A. þskj. Nd.: 23. — Nefnd: Fjárhagsnefnd. — Ekki útrætt. — C. 183—184.

2. Þmfrv. um afnám l. nr. 99 1941. (Flm.: SK). A. þskj. Nd.: 42. — Nefnd: Allsherjarnefnd. — Ekki útrætt. — C. 184—191.

Gjöld, sbr. Skattar.

Greiðsla ríkislána í Bretlandi, till. til þál. (Flm.: SvBH, JFv, SkG, StgrSt). A. þskj. Sp.: 16, 41 þál. (= 16). — D. 8—9.

Hámarksverð á vörum, sjá Dýrtíðarráðstafanir. Hlutfélag, sjá Tekjuskattur.

Húsaleiga, stjfrv. um viðauka við og breyt. á l. 8. sept. 1941. A. þskj. Nd.: 5, n. 37, 43, 45, 46, 47, 48, 77, 78 lög (= 73); Ed.: 50, n. 58, 59, 60, 67, 73. — Nefnd: Allsherjarnefndir. — B. 20—72. — (Fskj., prentað með frv.: Bráða-

birgðalög A. 4—5). — Sbr. og Dýrtíðarráðstafanir.

Höfundaréttur, sjá Rithöfundaréttur.

Iðnaðarnefnd, í Ed. A. 67, kosning B. 12—13, 14; í Nd. A. 68—69, kosning B. 16—17, 18.

Iðnaður, sjá: Dýrtíðarráðstafanir, Framkvæmdasjóður, Lántaka fyrir sildarverksmiðjur. — Sbr. og Vinnuafll.

Ingibjörg H. Bjarnason, skólástjóri, sjá Alþingi (Minning).

Innflutningshöft, sjá Gjaldeyrisverzlun.

Íbúðir, sjá Húsaleiga.

Ísleifur Högnason, alþm., umkvörtun út af kvaðningu til þingsetu, B. 149—150.

Kaffitollur, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Kaupgjaldsmál, sjá Dýrtíðarráðstafanir.

Kauplagsnefnd, sjá Dýrtíðarráðstafanir.

Kaupsamningar um fasteignir, sjá Stimpilgjald.

Kaupstaðir, kauptún, sjá: Húsaleiga, Útsvör. —

Sbr. og nöfn einstakra kaupstaða og kauptúna. Kjörbréfanefnd A. 66, kosning B. 8.

Kornvörutollur, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Krónuseudlar, þmfrv. um útgáfu. (Frá fjhn. Ed.). A. þskj. Ed.: 22; Nd.: 34 lög (= 22). — B. 72—74.

Kvikmyndasýningar, aukagjald af, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Lambaupveldi á mæðiveikisvæðinu, till. til þál. um hækkað fjárframlag til fjáreigenda á mæðiveikisvæðinu til lambaupveldis. (Flm.: DP, JPálm). A. þskj. Sp.: 25, n. 62, 75. — Nefnd: Fjárveitinganefnd. — Ekki útrædd. — D. 61—62. — (Fskj., prentað með brtt. 75: Umsögn sauðfjársjúkdómanefndar A. 62—63).

Landbúnaðarnefnd, í Ed. A. 66, kosning B. 12—13, 14; í Nd. A. 68, kosning B. 16—17, 18.

Landbúnaður, sjá: Dýrtíðarráðstafanir, Framkvæmdasjóður, Lambaupveldi, Vinnuafll.

Landhelgisveiðar, sjá Fiskiveiðar í landhelgi.

Landsbanki Íslands, sjá Ábyrgð rekstrarlans.

Launamál, sjá Dýrtíðarráðstafanir.

Lausnarbeiðni ríkisstjórnarinnar og stjórnarmyndun af nýju B. 139—146.

Lán ríkisins í Bretlandi, sjá Greiðsla ríkislána. Lántaka fyrir Landsbankann, sjá Ábyrgð rekstrarlans.

Lántaka fyrir sildarverksmiðjur

ríkisins, þmfrv. um heimild til (upphafll. um breyt. á l. nr. 10 13. jan. 1938, um að reisa sildarverksmiðju á Raufarhöfn og aukningu við sildarverksmiðjur ríkisins á Siglufirði, og l. nr. 42 12. febr. 1940, um breyt. á heim l.).

(Frá fjhn. Ed.). A. þskj. Ed.: 11, 27; Nd.: 30, n. 66, 79 lög (= 30). — Nefnd í Nd.: Fjárhagsnefnd. — B. 133—138.

Lárus Helgason á Kirkjubæjarklaustri, dánarminning, sjá Alþingi (Minning).

Leigunám, sjá Húsaleiga (þskj. 47).

Málaskrá, sjá Alþingi.

Menntamálanefnd, í Ed. A. 67, kosning B. 12—13, 14; í Nd. A. 69, kosning B. 16—17, 17—18.

Milliríkjasamningar, sjá: Fisksölusamningurinn, Fyrirspurnir, Trúnaðarbrott.

Minning látinna manna, sjá Alþingi.
Mæðiveiki, sjá Lambaupveldi.

Nefndaskipun, sjá Alþingi.
Niðurfjöfnunarnefnd Reykjavíkur, sjá Útsvör.
Nýbýli, sjá: Framkvæmdasjóður, Vinnuafli.

Ófriðarráðstafanir, sjá Áfengisverzlanir, Dýrtíðarráðstafanir, Framkvæmdasjóður, Skyldusparnaður, Vinnuafli.

Peningar, sjá: Gjaldeyrisverzlun, Krónuseðlar.
— Sbr. og Bankamál.
Prentréttur, sjá Rithöfundaréttur.

Raufarhöfn, sjá Lántaka fyrir sildarverksmiðjur.
Ráðstafanir gegn dýrtíðinni, sjá Dýrtíðarráðstafanir.

Ráðuneytið, sjá Lausnarbeiðni.
Rekstrarlán fyrir Landsbankann, sjá Ábyrgð rekstrarláns.

Reykjavík, sjá Útsvör. — Sbr. og Kaupstaðir.
Rithöfundaréttur og prentréttur, þmfrv. um viðauka við l. nr. 13 1905. (Frá menntm. Nd.). A. þskj. Nd.: 28, 55, 61; Ed.: n. 68 (meiri hl.), n. 69 (minni hl.), 76 lög (= 61). — Nefnd í Ed.: Menntamálanefnd. — B. 83—133.

Ríkisábyrgð, sbr. Ábyrgð ríkissjóðs.
Ríkislán, sjá Greiðsla.
Ríkisstjórabréf, sjá Alþingi.
Ríkisstjórnin, sjá Lausnarbeiðni.
Ríkisverðlagsnefnd, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.
Rökstudd dagskrá (stimpilgjald) A. 47.

Samgöngumálanefnd, í Ed. A. 66, kosning B. 12—13, 14; í Nd. A. 68, kosning B. 16—17, 18.
Samningar við erlend ríki, sbr. Milliríkjasamningar.

Sauðfjársjúkdómar, sjá Lambaupveldi.
Seðlaútgáfa, sjá Krónuseðlar.
Seyðisfjörður, sjá Gagnfræðaskólar. — Sbr. og Kaupstaðir.

Siglingar, sjá: Eyðing tundurdufla, Fisksölusamningurinn, Fiskveiðar í landhelgi, Vátryggingarfélög. Vinnuafli. — Sbr. og Trúnaðarbrot.
Siglufjörður, sjá Lántaka fyrir sildarverksmiðjur. — Sbr. og Kaupstaðir.

Sild, sjá: Fiskveiðar í landhelgi, Lántaka fyrir sildarverksmiðjur.

Sildarverksmiðjan á Raufarhöfn, sjá Lántaka fyrir sildarverksmiðjur.

Sildarverksmiðjur ríkisins, sjá Lántaka fyrir, Sjávarútvegsnefnd, í Ed. A. 67, kosning B. 12—13, 14; í Nd. A. 68, kosning B. 16—17, 18.

Sjávarútvegur, sbr. Fiskiveiðar.
Sjóðir, sjá Alþingissjóður, Dýrtíðarráðstafanir, Framkvæmdasjóður, Tekjuskattur.

Sjómenn, sbr. Siglingar.
Skattar, sjá: Dýrtíðarráðstafanir 2, Stimpilgjald, Tekjuskattur, Útsvör, Vatnalög, Vörugjald.

Skattstjórnin í Reykjavík, sjá Útsvör.
Skemmtanaskattur af kvikmyndasýningum, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Skip, sbr. Siglingar.
Skíptimynt, sjá Krónuseðlar.
Skólar, sjá Gagnfræðaskólar.
Skyldusparnaður, till. til þál. (Flm.:

BSn). A. þskj. Ed.: 49, 71 þál. (=49). — D. 9—22.

Skömmtunarseðlar til veitingahúsa, iðnfyrirtækja og brauðgerðarhúsa, gjald af, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Slysavarnir, sjá Eyðing tundurdufla.
Sparnaður, sjá Skyldusparnaður.
Starfslok deilda, sjá Alþingi.
Starfsmenn þingsins, sjá Alþingi.

Stimpilgjald, þmfrv. um breyt. á l. nr. 75 1921. (Flm.: ÞÞ). A. þskj. Ed.: 7, n. 39. — Nefnd: Fjárhagsnefnd. — Ekki útrætt. — C. 191—199 (rökst. dagskrá A. 47). — Sbr. og Afgreiðsla mála, Dýrtíðarráðstafanir 2.

Stjórnarmyndun, sjá Lausnarbeiðni.
Stríðsgróðaskattur, sjá Tekjuskattur. — Sbr. og Dýrtíðarráðstafanir 2.

Sveitamálefni, sjá Húsaleiga.
Sykurtollur, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.
Sætaskipun í þingdeildum, sjá Alþingi.

Takmörkun vinnuafli í setuliðsþjónustu, sjá Vinnuafli.

Tekjur bæjar- og sveitarfélaga, sjá: Útsvör, Vörugjald.

Tekjuskattur og eignarskattur, þmfrv. um breyt. á l. nr. 6 1935. (Flm.: Eystj. SkG, Jív, StgrSt, SvðH). A. þskj. Nd.: 17. — Nefnd: Fjárhagsnefnd. — Ekki útrætt. — C. 165—182. — Sbr. og Dýrtíðarráðstafanir 2.

Thor Thors, sendiherra, leggur niður þingmennsku B. 153—154.

Tollar, sjá: Dýrtíðarráðstafanir 2, Vörugjald. — Sbr. og Skattar.

Tóbakstollur, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Trúnaðarbrot við Alþingi, till. til þál. vegna (Flm.: SvðH). A. þskj. Sp.: 12, n. 72 (meiri hl.). — Nefnd: Allsherjarnefnd. — Ekki útrætt. — D. 27—61. — Sbr. og Afgreiðsla mála, Fisksölusamningurinn, Trúnaðarbrot.

Tryggingarmálefni, sjá Vátryggingarfélög.
Tundurdufl, sjá Eyðing.

Utánríkismál, sjá: Fisksölusamningurinn, Fyrirspurnir, Trúnaðarbrot.

Utánríkismálanefnd A. 65, kosning B. 8—9, 10.
Útflutningsgjald, sjá Dýrtíðarráðstafanir 2.

Útgerð, sbr. Fiskiveiðar.

Útsvör, þmfrv. um breyt. á l. nr. 106 1936. (Frá allshn. Ed.). A. þskj. Ed.: 26. — Ekki útrætt. — C. 199—200. — (Prentað í grg. frv.: 1) bréf skattstjórans í Rvík, 2) bréf borgarstjórans í Rvík A. 40). — Sbr. og Tekjuskattur, Vörugjald.

Vatnalög, þmfrv. um breyt. á vatnalögum, nr. 15 1923 (upphafi: um vatnsveitu í Bolungavík). (Flm.: SK, BJB, HG). A. þskj. Nd.: 13, 24, 29, n. 33, 44; Ed.: n. 57, 70 lög (= 44). — Nefnd: Allsherjarnefndir. — B. 78—83.

Vatnsskattur, sjá Vatnalög.

Vátryggingarfélög fyrir vélbáta, stjfrv. um viðauka við l. nr. 38 1941. A. þskj. Ed.: 3, n. 10; Nd.: n. 31, 38 lög (= 3). — Nefnd: Sjávarútvegsnefndir. — B. 19—20. — (Fskj., prentað með frv.: Bráðabirgðalög A. 2).
Vegamál, sjá Vinnuafli.

- Veitingahús, sjá: Áfengisverzlunir, Dýrtíðarráðstafanir 2.
- Verðlagsnefnd, sjá Dýrtíðarráðstafanir.
- Verðlagsuppbót á kaupgjald og laun, sjá Dýrtíðarráðstafanir.
- Verkalýðsmál, sjá: Dýrtíðarráðstafanir, Vinnuafli.
- Verksmiðjur, sbr. Iðnaður.
- Verzlun, sjá: Áfengisverzlunir, Dýrtíðarráðstafanir, Fisksölusamningurinn, Gjaldeyrisverzlun. — Sbr. og Trúnaðarbrot.
- Vestmannaeyjar, sjá Vörugjald. — Sbr. og Kaupstaðir.
- Vélbáttrygging, sjá Vátryggingarfélag.
- Vinnuafli í setuliðsþjónustu, till. til þál. um ráðstafanir til þess að takmarka islenzkt vinnuafli í þjónustu brezka og ameríska setuliðsins á Íslandi. (Flm.: JörB, EÁrna, BÁ, HelgJ, PHerm). A. Þskj. Sp.: 35, 53. — Ekki útrædd. — D. 63.
- Vinnunefndir A. 69.
- Vín, sbr. Áfengi.
- Vörugjald í Vestmannaeyjum, þmfrv. um framlenging á gildi l. nr. 66 1938. (Flm.: JJós). A. Þskj. Ed.: 32, n. 52, 56, 74. — Nefnd í Ed.: Fjárhagsnefnd. — Ekki útrætt. — C. 201—202.
- Þingfararkaup alþingismanna 1941, sjá Alþingi (Alþingisreikningur).
- Þingfararkaupsnefnd A. 66, kosning B. 156.
- Þinglausnir, sjá Alþingi.
- Þingmannatal, sjá Alþingi.
- Þingsetning, sjá Alþingi.

II.

Mælandaskrá.

[Stjarna (*) framan við nafn ræðumanns í umræðupörtunum tákna, að ræðan sé prentuð eftir handriti innanþingsskrifara, ófyrlesin af ræðumanni.]

- Ríkisstjóri (Sveinn Björnsson).**
- B. 6 (Þingsetning); 160 (Þinglausnir).
- Forsrh. (Hermann Jónasson).**
- B. 128, 130, 133 (Rithöfundaréttur og prentaréttur); 139, 140 (Lausnarbeiðni ríkisstjórnarinnar og stjórnarmyndun af nýju).
- C. 136 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).
- D. 3, 4 (Eyðing tundurdufla); 18 (Skyldusparnaður); 48 (Trúnaðarbrot við Alþingi).
- Atvmrh. (Ólafur Thors).**
- B. 146 (Lausnarbeiðni ríkisstjórnarinnar og stjórnarmyndun af nýju); 152 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).
- C. 17, 52, 59 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).
- D. 31, 38, 43, 49, 52, 55, 59, 61 (Trúnaðarbrot við Alþingi).
- Fjmrh. (Jakob Möller).**
- B. 73 (Krónuseðlar); 74, 75, 76 (Ábyrgð rekstrarlans fyrir Landsbankann); 106, 109, 110 (Rithöfundaréttur og prentaréttur); 136 (Lántaka fyrir sildarverksmiðjur ríkisins); 160 (Þinglausnir).
- C. 170, 173 (Tekjuskattur og eignarskattur).
- D. 8 (Greiðsla ríkislána í Bretlandi).
- Víðskmrh. (Eysteinn Jónsson).**
- B. 147 (Fyrirspurnir um stjórnarfrankvæmdir o. fl.).
- C. 1, 36, 72, 110, 139, 147, 158 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ); 163 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. HG o. fl.); 165, 171, 173, 178, 180, 182 (Tekjuskattur og eignarskattur); 186, 189 (Gjaldeyrisverzlun o. fl. — afnám l. 99/1941).
- D. 13, 21 (Skyldusparnaður).
- Félmrh. (Stefán Jóh. Stefánsson).**
- B. 20, 26, 33, 38, 39, 54, 58, 59, 64, 67, 69 (Húsaleiga); 146 (Lausnarbeiðni ríkisstjórnarinnar og stjórnarmyndun af nýju); 147, 148 (Fyrirspurnir um stjórnarfrankvæmdir o. fl.).
- C. 22, 43, 55, 140 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ); 199 (Útsvör).
- Forseti Sp.**
- B. 7, 8², 10 (Þingsetning); 11 (Þingsetning í Ed.); 151, 153 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.); 153 (Þingmaður leggur niður þingmennsku); 154, 155 (Minning látinna manna); 158, 160 (Þinglausnir).
- D. 27, 48, 52, 53, 56 (Trúnaðarbrot við Alþingi).
- Forseti Ed.**
- B. 12², 14 (Þingsetning); 73 (Krónuseðlar); 78 (Gagnfræðaskólar); 129 (Rithöfundaréttur og prentaréttur); 151 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.); 157² (Starfslok Ed.).
- Forseti Nd.**
- B. 16, 17, 18 (Þingsetning); 46, 53 (Húsaleiga); 81 (Vatnalög); 149 (Fyrirspurnir um stjórnarfrankvæmdir o. fl.); 157, 158 (Starfslok Nd.).
- C. 140, 157² (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ); 184 (Gjaldeyrisverzlun o. fl. — afnám l. 82/1941).
- Árni Jónsson.**
- B. 104, 118, 128 (Rithöfundaréttur og prentaréttur).
- Bernharð Stefánsson.**
- C. 201 (Vörugjald í Vestmannaeyjum).

Bjarni Ásgeirsson.

- B. 80 (Vatnalög).

Bjarni Bjarnason.

- B. 76, 77 (Gagnfræðaskólar); 83, 88, 91 (Rithöfundaréttur og prentréttur).

Bjarni Snæbjörnsson.

- D. 9, 17 (Skyldusparnaður).

Brynjólfur Bjarnason.

- B. 65 (Húsaleiga); 111, 132 (Rithöfundaréttur og prentréttur).

Einar Olgeirsson.

- B. 29, 38, 39, 49, 51, 53 (Húsaleiga); 84, 89, 95, 101 (Rithöfundaréttur og prentréttur); 147² (Fyrirspurnir um stjórnarfrankvæmdir o. fl.).
 C. 28, 66, 85, 113, 149 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).
 D. 34, 57 (Trúnaðarbrot við Alþingi).

Eiríkur Einarsson.

- B. 76 (Gagnfræðaskólar).
 C. 142 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).

Emil Jónsson.

- B. 81 (Vatnalög).

Erlendur Þorsteinsson.

- B. 134 (Lántaka fyrir sildarverksmiðjur ríkisins).
 C. 202 (Vörugjald í Vestmannaeyjum).

Finnur Jónsson.

- B. 137 (Lántaka fyrir sildarverksmiðjur ríkisins); 148, 149 (Fyrirspurnir um stjórnarfrankvæmdir o. fl.); 152 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).
 C. 153 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).
 D. 4 (Eyðing tundurdufla); 23 (Fisksölusamningurinn við Breta); 41, 44 (Trúnaðarbrot við Alþingi).

Garðar Þorsteinsson.

- B. 24 (Húsaleiga).

Gísli Sveinsson.

- B. 35, 66, 67 (Húsaleiga); 151 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.); 157 (Starfslok Nd.).
 D. 3 (Eyðing tundurdufla).

Haraldur Guðmundsson.

- C. 60, 86, 92, 106, 124 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ); 159, 163 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. HG o. fl.); 175 (Tekjuskattur og eignarskattur).
 D. 26 (Fisksölusamningurinn við Breta).
 Sjá og Forseti Sp.

Héðinn Valdimarsson.

- C. 157 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).

Ingvar Pálmason.

- B. 7² (Þingsetning í Sp.); 19 (Vátryggingarfélag fyrir vélbáta); 83 (Vatnalög); 152 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).
 C. 199 (Útsvör).

Jóhann Jósefsson.

- C. 201, 202 (Vörugjald í Vestmannaeyjum).
 D. 1, 7 (Eyðing tundurdufla); 19 (Skyldusparnaður).

Jóhann G. Möller.

- B. 38, 46, 52 (Húsaleiga).

Jón Ívarsson.

- B. 51 (Húsaleiga).

Jón Pálmason.

- C. 45, 81, 91, 103, 144, 156 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ); 177, 179, 182 (Tekjuskattur og eignarskattur).
 D. 61 (Lambauppeldi á mæðiveikisvæðinu).

Jónas Jónsson.

- B. 113, 129² (Rithöfundaréttur og prentréttur); 152 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).
 D. 46 (Trúnaðarbrot við Alþingi).

Jörundur Brynjólfsson.

- B. 151, 152 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).
 Sjá og Forseti Nd.

Magnús Gíslason.

- B. 61, 65 (Húsaleiga).
 C. 193, 197 (Stimpilgjald).

Magnús Jónsson.

- B. 72 (Krónuseðlar); 74 (Ábyrgð rekstrarláns fyrir Landsbankann); 102², 107, 109, 120, 129³, 131 (Rithöfundaréttur og prentréttur); 133, 134 (Lántaka fyrir sildarverksmiðjur ríkisins); 157 (Starfslok Ed.).
 C. 192, 195, 198 (Stimpilgjald).
 D. 16 (Skyldusparnaður).

Páll Zóphóniasson.

- B. 59 (Húsaleiga).
 C. 192, 194 (Stimpilgjald); 200 (Útsvör).
 D. 56, 60 (Trúnaðarbrot við Alþingi).

Pálmi Hannesson.

- B. 87 (Rithöfundaréttur og prentréttur); 153 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).

Pétur Ottesen.

- B. 79, 81 (Vatnalög).
 C. 130 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).
 D. 6 (Eyðing tundurdufla).

Sigurður Kristjánsson.

- B. 20 (Vátryggingarfélag fyrir vélbáta); 31, 43, 53, 56 (Húsaleiga); 78, 81 (Vatnalög); 153 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).
 C. 176 (Tekjuskattur og eignarskattur); 183, 184 (Gjaldeyrisverzlun o. fl. — afnám l. 82/1941); 184, 188, 190 (Gjaldeyrisverzlun o. fl. — afnám l. 99/1941).

Sigurjón Á. Ólafsson.

- B. 59 (Húsaleiga); 78 (Gagnfræðaskólar); 125 (Rithöfundaréttur og prentréttur).
 D. 5 (Eyðing tundurdufla).

Skúli Guðmundsson.

- B. 18 (Þingsetning); 72 (Húsaleiga); 76 (Ábyrgð rekstrarláns fyrir Landsbankann);

134, 135, 138 (Lántaka fyrir sildarverksmiðj-
ur ríkisins).

C. 90, 93, 100, 128 (Dýrtíðarráðstafanir — frv.
EystJ); 181 (Tekjuskattur og eignarskattur).

Stefán Stefánsson.

C. 93, 158 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ).

Steingrímur Steinþórsson.

B. 80 (Vatnalög).

C. 76, 83 (Dýrtíðarráðstafanir — frv. EystJ);
164 (Frankvæmdasjóður ríkisins).

Sveinbjörn Högnason.

B. 22, 32, 36, 45, 51, 52, 57, 70 (Húsaleiga); 147
(Fyrirspurnir um stjórnarframkvæmdir o.
fl.); 153 (Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).

C. 83, 120, 141 (Dýrtíðarráðstafanir — frv.
EystJ).

D. 8 (Greiðsla ríkislána í Bretlandi); 28, 36, 44,
53, 59 (Trúnaðarbrot við Alþingi).

Þorsteinn Þorsteinsson.

B. 107 (Rithöfundaréttur og prentaréttur); 150
(Afgreiðsla mála úr nefndum o. fl.).

C. 191, 192, 194, 197 (Stimpilgjald).